

Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ»
του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών (επιστεύδον)
και του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Οργάνωση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών
με μεθόδους εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης
(προϋποθέσεις και διαδικασίες)

Σχετικές διατάξεις:

- Ν.4957/2022, «Νέοι Ορίζοντες.....ΑΕΙ με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις», ΦΕΚ τ. Α' 21.7.2022,
- ΚΥΑ 18137/Ζ1/15.2.2023, Καθορισμός των προϋποθέσεων και της διαδικασίας οργάνωσης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών με μεθόδους εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης, ΦΕΚ τ. Β' 1079/2023,
- Εσωτερικός Κανονισμός του Πανεπιστημίου Πατρών, ΦΕΚ 5468 τ. Β' /14.9.2023

Πίνακας περιεχομένων

1. Διαθέσιμες Υποδομές του Πανεπιστημίου Πατρών για πρόσβαση σε Ολοκληρωμένο Σύστημα Τηλεκπαίδευσης	4
1.1 Προσωπικές Πληροφορίες	6
1.2 Μη Προσωπικές Πληροφορίες ταυτοποίησης	6
1.3 Cookies των προγραμμάτων περιήγησης	6
1.4 Χρήση των συλλεγόμενων πληροφοριών	7
1.5 Προστασία Προσωπικών Δεδομένων	7
1.6 Κοινή χρήση των προσωπικών πληροφοριών	7
1.7 Μηνόματα Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου	7
1.8 Διαδικτυακοί τόποι τρίτων	7
2. Πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων και συμμόρφωσης με τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων και του ν. 4624/2019	8
2.1 Υπεύθυνος Επεξεργασίας	8
2.2 Θεσμικό πλαίσιο επεξεργασίας	8
2.3 Είδη προσωπικών δεδομένων	9
2.4 Σκοποί Επεξεργασίας Δεδομένων	10
2.5 Νομική βάση επεξεργασίας	11
2.6 Δικαιώματα των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών	11
2.7 Αποδέκτες δεδομένων των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών	13
2.8 Διάρκεια επεξεργασίας	13
2.9 Επεξεργασία Προσωπικών Δεδομένων από τρίτα μέρη	13
2.10 Αναθεώρηση Πολιτικής	14
2.11 Εποπτική Αρχή	14
3. Πολιτική διαχείρισης του απορρήτου των πληροφοριών και την κυβερνοασφάλεια	14
3.1 Βασικές αρχές για την επεξεργασία των δεδομένων	15
3.2 Βασικές αρχές και μέτρα της πολιτικής ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων	15
3.3 Διαχείριση περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων (data breach)	17

3.4 Επικοινωνία.....	17
4. Κέντρο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης (ΚΕΔΙΜΑ) του Πανεπιστημίου Πατρών	18
4.1 Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο Πανεπιστήμιο Πατρών	19
4.2 Παιδαγωγικές προσεγγίσεις	21
4.3 Πάγιες προδιαγραφές και διαδικασίες	24
5. Διαδικασία ελέγχου εργασιών για τυχόν λογοκλοπή μέσω αξιόπιστων εφαρμογών	26
6. Κριτήρια περιοδικής εσωτερικής αξιολόγησης εξ αποστάσεως Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών	27
7. Η μεθοδολογία εξ αποστάσεως εκπαίδευσης του ΔΠΜΣ «Φιλοσοφία και Κοινωνιολογία των Τεχνών και του Πολιτισμού»	28
7.1 Παιδαγωγικό πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης εκπαιδευτικής διαδικασίας	28
7.2 Διαδικασία εκπαιδευτικής υποστήριξης των φοιτητών	29
7.3 Δυνατότητα και καταλληλότητα του γνωστικού αντικειμένου του Δ.Π.Μ.Σ. με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.....	31
7.4 Μέθοδοι οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ψηφιακό υλικό.....	32
7.5 Εξέταση και αξιολόγηση.....	32

1. Διαθέσιμες Υποδομές του Πανεπιστημίου Πατρών για πρόσβαση σε Ολοκληρωμένο Σύστημα Τηλεκπαίδευσης

Το Πανεπιστήμιο Πατρών διαθέτει και έχει χρησιμοποιήσει σε εξαιρετικό βαθμό υποδομές για σύγχρονη και ασύγχρονη τηλεκπαίδευση. Η σύγχρονη τηλεκπαίδευση πραγματοποιήθηκε κατά την διάρκεια της πανδημίας COVID-19 μέσω της εφαρμογής τηλεδιασκέψεων ZOOM και η ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση μέσω της πλατφόρμας Open eClass του Ελληνικού Ακαδημαϊκού Διαδικτύου (GUnet).

Η υπηρεσία ZOOM είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση <https://upatras-gr.zoom.us> ή μέσω της εφαρμογής zoom στο company domain upatras-gr. Οι χρήστες πιστοποιούνται μέσω της Κεντρικής Υπηρεσίας Ταυτοποίησης και Εξουσιοδότησης του Πανεπιστημίου Πατρών. Υπάρχουν δύο επίπεδα πρόσβασης στην πλατφόρμα: διαχειριστής και μέλος. Οι διαχειριστές μπορούν να διαχειρίζονται τα στοιχεία των μελών (φοιτητών και διδασκόντων) και να έχουν εποπτεία των τηλεδιασκέψεων. Τα μέλη (είτε διδάσκοντες είτε εκπαιδευόμενοι) μπορούν να διαχειριστούν τα στοιχεία του προφίλ τους και να προγραμματίσουν τηλεδιασκέψεις. Στις τηλεδιασκέψεις υπάρχουν οι ρόλοι του host (αυτός που φιλοξενεί την τηλεδιάσκεψη), co-host και συμμετέχοντα.

Η εφαρμογή eClass παρέχεται μέσω φυλλομετρητή στην διεύθυνση <https://eclass.upatras.gr/> και ως mobile app. Οι χρήστες πιστοποιούνται μέσω της Κεντρικής Υπηρεσίας Ταυτοποίησης και Εξουσιοδότησης του Πανεπιστημίου Πατρών είτε με τοπικούς λογαριασμούς που δημιουργούνται στην πλατφόρμα. Υπάρχουν τέσσερα επίπεδα πρόσβασης: εκπαιδευτής, εκπαιδευόμενος, διαχειριστής και διαχειριστής τμήματος. Ο εκπαιδευτής είναι υπεύθυνος για τη δημιουργία και τη διαχείριση των ηλεκτρονικών μαθημάτων. Ο χρήστης εκπαιδευόμενος μπορεί να εγγραφεί σε όσα μαθήματα του επιτρέπεται, να έχει πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό που περιέχουν, και να συμμετάσχει σε ομάδες εργασίας, περιοχές συζητήσεων και ασκήσεις αυτοαξιολόγησης. Ο διαχειριστής είναι αυτός που έχει τη συνολική εποπτεία της πλατφόρμας. Μπορεί να δημιουργήσει/διαγράψει λογαριασμούς χρηστών, να διαχειριστεί όλα τα μαθήματα και τις ρυθμίσεις της πλατφόρμας. Ο διαχειριστής τμήματος μπορεί να διαχειριστεί χρήστες και μαθήματα του τμήματος.

Η υπηρεσία ZOOM είναι εμπορική, παρέχεται, συντηρείται και αναβαθμίζεται από την εταιρεία που την εμπορεύεται. Η διαχείριση των λογαριασμών μελών, θέματα φιλοξενίας και σύνδεσης σε τηλεδιασκέψεις, καθώς και η διοργάνωση τηλεδιασκέψεων με μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων και webinars υποστηρίζονται από υπαλλήλους του Πανεπιστημίου. Επιπλέον, παρέχονται εγχειρίδια στη διεύθυνση <https://www.upnet.gr/kb/>.

Το Πανεπιστήμιο Πατρών, μέσω της Διεύθυνσης Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, διαχειρίζεται σύγχρονες τεχνολογικές υποδομές οι οποίες παρακολουθούνται και συντηρούνται από το υφιστάμενο προσωπικό και τους συνεργάτες. Τεχνική Υποστήριξη παρέχεται στα υπολογιστικά συστήματα σε επίπεδο υποδομής και στα ήδη εγκατεστημένα πληροφοριακά συστήματα τηλεκπαίδευσης και διαχείρισης εκπαιδευτικού περιεχομένου που λειτουργούν (ZOOM – eclass). Η υλικοτεχνική υποδομή και ιδίως οι ψηφιακές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δικτυακών και υπολογιστικών υποδομών, είναι κατάλληλες και επαρκείς για την συνήθη χρήση για την οποία έχουν σχεδιαστεί και υλοποιηθεί οι προαναφερθείσες εφαρμογές.

Η εφαρμογή eClass έχει τεχνική υποστήριξη από ομάδα τριών υπαλλήλων στο email eclass@upatras.gr και στον τηλεφωνικό αριθμό 2610997777. Επιπλέον, παρέχονται εγχειρίδια στη διεύθυνση <https://www.upnet.gr/kb/>. Η εφαρμογή συντηρείται και αναβαθμίζεται σε διαστήματα εκτός εξεταστικών περιόδων, εκτός αν πρόκειται για αναβάθμιση που καλύπτει θέματα ασφάλειας και γίνεται άμεσα.

Στους χρήστες απαγορεύεται η αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, πώληση, μετάδοση, έκδοση, εκτέλεση, αντιγραφή και εμφάνιση σε εφαρμογές τρίτων περιεχομένου της πλατφόρμας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του Διδάσκοντα, με εξαίρεση υλικό για το οποίο δηλώνεται ρητά ότι υπόκειται σε άδειες Creative Commons (CC). Σε περίπτωση άδειας Creative Commons, η χρήση του υλικού επιτρέπεται να γίνεται σύμφωνα με τους όρους της άδειας.

Επιπλέον, δεν επιτρέπεται η δημοσίευση υλικού στην πλατφόρμα που αποτελεί αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων και το οποίο α) δεν καλύπτεται από κάποιον περιορισμό ή άλλη εξαίρεση σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας και για τη χρήση του οποίου β) δεν έχει δοθεί η σχετική άδεια.

Η πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης eclass έχει προδιαγραφές ασφάλειας που συνοψίζονται παρακάτω:

- Συμμόρφωση με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR).
- Άμεση αναβάθμιση λογισμικού σε νεότερες εκδόσεις όταν πρόκειται για αναβαθμίσεις ασφάλειας.
- Πρόσβαση στο Π.Σ. μέσω ασφαλούς πρωτοκόλλου HTTPS.
- Καταγραφή των ενεργειών των χρηστών και των επισκεπτών και σε log files και από το ίδιο το πληροφοριακό σύστημα.

- Ύπαρξη τριών επιπέδων χρηστών και εξουσιοδότηση πρόσβασης μόνο σε πληροφορίες και υπηρεσίες που προβλέπονται για το επίπεδο χρήστη.

Η Πολιτική Απορρήτου του eclass διέπει τις διαδικασίες με τις οποίες Πανεπιστήμιο Πατρών, συλλέγει, χρησιμοποιεί, διαχειρίζεται ή μοιράζεται πληροφορίες και προσωπικά δεδομένα από τους Χρήστες που επισκέπτονται την Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης.

Είναι διαθέσιμη στην Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης και περιγράφει ποια στοιχεία συλλέγονται, γιατί συλλέγονται, πώς προστατεύονται και πώς χρησιμοποιούνται. Τα κύρια σημεία της ακολουθούν:

1.1 Προσωπικές Πληροφορίες

Μπορούμε να συλλέξουμε προσωπικές πληροφορίες ταυτοποίησης από τους Χρήστες που επισκέπτονται τον Ιστοχώρο μας ή χρησιμοποιούν τις Υπηρεσίες μας, όταν οι επισκέπτες επιλέξουν να συμπληρώσουν μία φόρμα, ή να απαντήσουν σε μια έρευνα σε σχέση με άλλες δραστηριότητες, Υπηρεσίες, Λειτουργίες ή πόρους που διατίθενται από τον Ιστοχώρο μας ή τις Υπηρεσίες που παρέχουμε. Μπορεί να ζητηθεί από τους Χρήστες κατά περίπτωση, όνομα, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή αριθμός τηλεφώνου. Ωστόσο, οι Χρήστες μπορούν να επισκεφθούν τον Ιστοχώρο μας ανώνυμα. Μπορεί κατά περίπτωση να συλλέγουμε προσωπικές πληροφορίες από τους χρήστες μόνο εάν μας τις υποβάλουν οικειοθελώς.

1.2 Μη Προσωπικές Πληροφορίες ταυτοποίησης

Μπορούμε να συλλέξουμε μη προσωπικές πληροφορίες ταυτοποίησης σχετικά με τους χρήστες όταν αλληλεπιδρούν με τον Ιστοχώρο μας ή με τις Υπηρεσίες μας. Οι μη προσωπικές πληροφορίες ενδέχεται να περιλαμβάνουν το πρόγραμμα περιήγησης (browser), τον τύπο του υπολογιστή και τεχνικές πληροφορίες σχετικά με την επίσκεψη του Χρήστη.

1.3 Cookies των προγραμμάτων περιήγησης

Ο Ιστοχώρος μπορεί να χρησιμοποιεί «cookies» για να βελτιώσουν την εμπειρία πλοήγησης του Χρήστη. Το πρόγραμμα περιήγησης του χρήστη αποθηκεύει τα cookies στον σκληρό δίσκο του υπολογιστή του, για την αποθήκευση πληροφοριών σχετικά με την πλοήγησή του στον Ιστοχώρο και μερικές φορές για την παρακολούθηση πληροφοριών σχετικά με αυτά. Ο Χρήστης μπορεί να επιλέξει να ορίσει στο πρόγραμμα περιήγησης ιστού να αρνηθεί τα cookies ή να τον ειδοποιεί κατά την αποστολή των cookies. Αν τυχόν επιλέξει να μην παραλάβει cookies, τότε η εμπειρία πλοήγησης στην Πλατφόρμα Τηλεκπαίδευσης, πιθανώς να υποβαθμιστεί ή να γίνει μη λειτουργική.

1.4 Χρήση των συλλεγόμενων πληροφοριών

Η Υπηρεσία Τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών ενδέχεται να συλλέξει και να χρησιμοποιήσει τις προσωπικές πληροφορίες των χρηστών για τους ακόλουθους σκοπούς:

- Για την σωστή εμφάνιση των πληροφοριών στην εφαρμογή.
- Για τη βελτίωση της τεχνικής υποστήριξης
- Για την αποστολή περιοδικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

1.5 Προστασία Προσωπικών Δεδομένων

Υιοθετούμε και εφαρμόζουμε κατάλληλες πρακτικές συλλογής, αποθήκευσης και επεξεργασίας δεδομένων και τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας για την προστασία από μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση, τροποποίηση, αποκάλυψη ή καταστροφή των προσωπικών σας πληροφοριών, του ονόματος χρήστη, του κωδικού πρόσβασης, των πληροφοριών και των δεδομένων που είναι αποθηκευμένα στην πλατφόρμα και στα πληροφοριακά συστήματα των Υπηρεσιών μας.

1.6 Κοινή χρήση των προσωπικών πληροφοριών

Δεν εμπορευόμαστε καθ' οποιοδήποτε τρόπο προσωπικές πληροφορίες και δεδομένα με κανένα ιδιώτη ή φορέα. Διατηρούμε όμως το δικαίωμα να μοιραστούμε συγκεντρωτικές πληροφορίες, που δεν συνδέονται με ουδεμία προσωπική πληροφορία ή δεδομένο που σχετίζεται με χρήστες κι επισκέπτες της εφαρμογής με αξιόπιστους συνεργαζόμενους φορείς ή υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Πατρών.

1.7 Μηνύματα Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου

Αποστέλλονται, αν ο Χρήστης αποφασίσει να συμμετάσχει σε κάποια λίστα αλληλογραφίας. Αν σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή ο Χρήστης επιθυμεί να διαγραφεί από κάποια λίστα αλληλογραφίας και να μην λαμβάνει μελλοντικά μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, βρίσκει τις σχετικές λεπτομερείς οδηγίες διαγραφής στο κάτω μέρος κάθε σχετικού email, ενώ μπορεί και να επικοινωνήσετε μαζί μας μέσω της ιστοσελίδας μας.

1.8 Διαδικτυακοί τόποι τρίτων

Οι χρήστες μπορούν να βρουν διαφήμιση ή άλλο περιεχόμενο σε τρίτα μέρη που ίσως να επισκεφθούν αν επιλέξουν κάποιο σύνδεσμο της Πλατφόρμας Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης. Δεν ελέγχουμε το περιεχόμενο ή τους συνδέσμους που εμφανίζονται σε αυτούς τους ιστοχώρους, ενώ η Υπηρεσία Τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για κανένα λόγο για κάποιον Ιστοχώρο τρίτου. Επιπλέον, οι συγκεκριμένοι ιστοχώροι ή υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένου του

περιεχομένου και των συνδέσμων τους, μπορεί να αλλάζουν διαρκώς. Αυτοί οι ιστοχώροι τρίτων και οι υπηρεσίες ενδέχεται να έχουν τις δικές τους πολιτικές απορρήτου και τις πολιτικές εξυπηρέτησης πελατών. Περιήγηση και αλληλεπίδραση σε οποιονδήποτε άλλο ιστοχώρο, συμπεριλαμβανομένων ιστοχώρων που έχουν συνδέσμους προς την Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης, υπόκεινται στους όρους και τις πολιτικές του εκάστοτε συγκεκριμένου Ιστοχώρου τρίτου.

2. Πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων και συμμόρφωσης με τις διατάξεις του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων και του ν. 4624/2019

Η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων κατά τη διαδικασία της εξ αποστάσεως εξέτασης πραγματοποιείται με τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται το κατάλληλο επίπεδο ασφάλειας έναντι κινδύνων, όπως τυχαία ή παράνομη καταστροφή, απώλεια, αλλοίωση, άνευ αδειας κοινολόγηση ή προσπέλαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάστηκαν, αποθηκεύτηκαν ή υποβλήθηκαν κατ' άλλο τρόπο σε επεξεργασία. Το διδακτικό προσωπικό, οι επιτηρητές/τριες και πρόσωπα που παρέχουν τεχνική ή/και διοικητική υποστήριξη (όπως ο/η διαχειριστής/τρια πλατφόρμας) δεσμεύονται από υποχρεώσεις εμπιστευτικότητας. Η επιλογή της ηλεκτρονικής πλατφόρμας για την πραγματοποίηση της εξέτασης με εξ αποστάσεως μεθόδους πραγματοποιείται με κριτήριο την αξιοπιστία και την παροχή εγγυήσεων ως προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

2.1 Υπεύθυνος Επεξεργασίας

Η επεξεργασία των ανωτέρω δεδομένων καθιστά το Πανεπιστήμιο Πατρών Υπεύθυνο Επεξεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων -ΓΚΠΔ (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και στον Ν.4624/2019 (ΦΕΚ Α' 137) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Το ΠΜΣ, ως διακεκριμένος Φορέας Παροχής Μεταπτυχιακής Εκπαίδευσης εξ αποστάσεως, δια των αρμοδίων οργάνων του (Διευθυντή και Συντονιστική Επιτροπή) δεσμεύεται να προστατεύει τα προσωπικά δεδομένα των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών και να διατηρεί έναν διαφανή τρόπο επεξεργασίας τους.

2.2 Θεσμικό πλαίσιο επεξεργασίας

Η συλλογή και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων για τις ανάγκες του ΠΜΣ ακολουθεί:

- τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων -ΓΚΠΔ (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016
- το Ν.4624/2019 (ΦΕΚ Α' 137) Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις
- την Πολιτική Ιδιωτικότητας του Πανεπιστημίου Πατρών (<https://www.upatras.gr/privacy-policy/>)
- τον Οδηγό Συμμόρφωσης στον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ/GDPR) https://www.upatras.gr/wp-content/uploads/shedio_asfaleias_pliroforion.pdf
- τον Οδηγό για την Ασφάλεια Πληροφοριών (https://www.upatras.gr/wp-content/uploads/shedio_asfaleias_pliroforion.pdf)

2.3 Είδη προσωπικών δεδομένων

Τα προσωπικά δεδομένα που επεξεργάζονται οι αρμόδιες Υπηρεσίες προέρχονται από τα στοιχεία που τους παρέχονται από τους αιτούντες και μεταπτυχιακούς φοιτητές, με οποιονδήποτε μέσο επικοινωνίας (ιδιαιτέρως, υποβολή μέσω της ιστοσελίδα του ΠΜΣ ή αποστολή μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) ως εξής:

- Προσωπικά στοιχεία: όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, φύλο, ημερομηνία γέννησης, ΑΦΜ.
- Στοιχεία επικοινωνίας: χώρα διαμονής, δήμος, διεύθυνση-αριθμός αλληλογραφίας, ταχυδρομικός κωδικός, σταθερό και κινητό τηλέφωνο, email, LinkedIn profile, Skype name, παρατηρήσεις σχετικά με τα στοιχεία επικοινωνίας.
- Στοιχεία προπτυχιακών, μεταπτυχιακών ή και άλλων σπουδών (τίτλος, πανεπιστήμιο & τμήμα, έτος λήψης πτυχίου, βαθμός) και επίπεδο γνώσης αγγλικής ή άλλης γλώσσας.
- Στοιχεία εργασίας: οργανισμός/εταιρεία και αντικείμενο εργασίας.
- Στοιχεία τιμολόγησης: επωνυμία, επάγγελμα, χώρα, διεύθυνση-αριθμός, δήμος, Τ.Κ., ΑΦΜ, αρμόδια Δ.Ο.Υ., purchase order number, υπεύθυνος πληρωμών, διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για αποστολή τιμολογίου, τηλέφωνο.

- Ψηφιακά αντίγραφα βιογραφικού σημειώματος, συστατικών επιστολών, αναλυτικής βαθμολογίας πτυχίου, πτυχίου, άδειας άσκησης επαγγέλματος ή επαγγελματικής ταυτότητας, δικαιολογητικών για τη χορήγηση έκπτωσης, αποδεικτικού εγγράφου προσωπικών στοιχείων και άλλων τυχόν εγγράφων.

Η επεξεργασία πραγματοποιείται με ή χωρίς χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων.

Ο ιστότοπος του ΠΜΣ χρησιμοποιεί cookies για την αναγνώριση των χρηστών των σελίδων του. Τα cookies είναι μικρά αρχεία κειμένου που αποθηκεύονται στο σκληρό δίσκο κάθε επισκέπτη/χρήστη και δεν λαμβάνουν γνώση οποιουδήποτε εγγράφου ή αρχείου από τον υπολογιστή του. Χρησιμοποιούνται μόνο για τη διευκόλυνση πρόσβασης του επισκέπτη/χρήστη σε συγκεκριμένες σελίδες, για τη διατήρηση της προτιμώμενης γλώσσας, για στατιστικούς λόγους και άλλες ρυθμίσεις. Ο ιστότοπος του ΠΜΣ συμμορφώνεται με τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί cookies.

2.4 Σκοποί Επεξεργασίας Δεδομένων

Το ΠΜΣ ως διακεκριμένος Φορέας Μεταπτυχιακής Εκπαίδευσης, επεξεργάζεται τα δεδομένα των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών αποκλειστικά για τους ακόλουθους σκοπούς:

- Υποβολή και αξιολόγηση αιτήσεων υποψηφιότητας. Οι υποψήφιοι/ες υποβάλλουν αίτηση στο Π.Μ.Σ. και αξιολογούνται από την Επιτροπή Αξιολόγησης Υποψηφίων στην οποία και θα διαβιβαστούν τα στοιχεία των αιτήσεων.
- Διαβίβαση στοιχείων επιτυχόντων. Τα στοιχεία των αιτήσεων των επιτυχόντων υποψηφίων θα διαβιβάζονται στις αρμόδιες ακαδημαϊκές και οικονομικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Πατρών, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ισχύοντα Κανονισμό του Π.Μ.Σ. Ο σκοπός της διαβίβασης αφορά τόσο την ακαδημαϊκή όσο και οικονομική διαχείριση των νέων μεταπτυχιακών φοιτητών του Π.Μ.Σ.
- Παροχή πρόσβασης των μεταπτυχιακών φοιτητών. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα προορίζονται για τον σκοπό παροχής πρόσβασης των χρηστών στο διδακτικό υλικό και τις παρεχόμενες υπηρεσίες σύγχρονης (ταυτόχρονης) ή ασύγχρονης (ετερόχρονης) εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, μέσω κατάλληλης τηλεπлатφόρμας, καθώς και για την

διαχείριση της παρεχόμενης εν γένει εκπαιδευτικής δραστηριότητας, στα πλαίσια του εν λόγω μεταπτυχιακού κύκλου σπουδών.

- Αναγκαία επεξεργασία για τη διασφάλιση έννομου συμφέροντος. Τα δεδομένα που υποβάλλουν οι υποψήφιοι/ες μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες θα διατηρούνται και θα είναι αντικείμενο επεξεργασίας στο βαθμό που απαιτείται για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων σύμφωνα με τους εκάστοτε κανονισμούς.

Το ΠΜΣ είναι δυνατόν να επεξεργάζεται τμήμα ή το σύνολο των προσωπικών δεδομένων των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών, για λόγους στατιστικούς αλλά σε καμία περίπτωση δεν διαβιβάζει ή δημοσιοποιεί προσωπικά στοιχεία τους σε τρίτους, χωρίς τη συγκατάθεσή τους, με εξαίρεση την εφαρμογή σχετικών νομικών υπαγορεύσεων.

2.5 Νομική βάση επεξεργασίας

Η επεξεργασία των δεδομένων που αφορούν τους αιτούντες και μεταπτυχιακούς φοιτητές πραγματοποιείται σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρά.1 περίπτωση β. του ΓΚΠΔ (ΕΕ) 2016/679, κατά την οποία η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης της οποίας το υποκείμενο των δεδομένων είναι συμβαλλόμενο μέρος ή για να ληφθούν μέτρα κατ' αίτηση του υποκειμένου των δεδομένων πριν από τη σύναψη της σύμβασης.

Η επεξεργασία των δεδομένων κατά την αρχική εκδήλωση του ενδιαφέροντος (μέσω της υποβολής της αίτησης) στηρίζεται στην συγκατάθεση των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 6 παρά.1 περίπτωση στ' του ΓΚΠΔ (ΕΕ) 2016/679. Η συγκατάθεση αυτή είναι ελεύθερη, καθώς οι υποψήφιοι και υποψήφιοι δύνανται να μην συναινέσουν χωρίς συνέπειες από την άρνησή τους αυτή.

2.6 Δικαιώματα των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών

Με βάση τον ΓΚΠΔ υπάρχει μία σειρά από δικαιώματα σε σχέση με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Συγκεκριμένα οι αιτούντες και μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν:

- δικαίωμα πρόσβασης στα προσωπικά δεδομένα που έχουν καταχωρίσει, ποια δεδομένα τους επεξεργάζονται, τους σκοπούς της επεξεργασίας, τους αποδέκτες και τη διάρκεια της επεξεργασίας.
- δικαίωμα διόρθωσης των ανακριβών ή αναληθών στοιχείων που τους αφορούν.

- δικαίωμα περιορισμού της επεξεργασίας των προσωπικών τους δεδομένων όταν η ακρίβεια των δεδομένων αμφισβητείται ή είναι παράνομη ή το ΠΜΣ δεν χρειάζεται πλέον τα προσωπικά δεδομένα για τους σκοπούς της επεξεργασίας.
- δικαίωμα εναντίωσης και μπορούν να αντιτάσσονται ανά πάσα στιγμή για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή τους, στην επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Μπορούν να εναντιωθούν στη λήψη αποφάσεων με αυτοματοποιημένα μέσα και να ζητήσουν οι αποφάσεις να λαμβάνονται από φυσικά πρόσωπα και όχι μόνο από υπολογιστές.
- δικαίωμα φορητότητας των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα, είτε λαμβάνοντας τα παρασχεθέντα από αυτούς δεδομένα είτε αιτούμενοι την απευθείας αποστολή τους σε τρίτο.
- δικαίωμα να ανακαλέσουν ανά πάσα στιγμή τη συγκατάθεσή τους για την επεξεργασία των δεδομένων εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η ανάκληση της συγκατάθεσης δεν θίγει τη νομιμότητα της επεξεργασίας που βασίστηκε σε αυτή την συγκατάθεση σε προηγούμενο χρόνο.

Ο Φορέας είναι υποχρεωμένος να ανταποκρίνεται στο αίτημα των αιτούντων κα μεταπτυχιακών φοιτητών άμεσα και το αργότερο εντός ενός μηνός. Εφόσον κριθεί απαραίτητο, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα του αιτήματος και του αριθμού των αιτημάτων, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί κατά δύο ακόμη μήνες. Σε κάθε περίπτωση, ο Φορέας θα τους ενημερώσει το συντομότερο και, σε κάθε περίπτωση εντός ενός μηνός από την υποβολή του αιτήματός τους, για την εξέλιξη αυτού και για το λόγο της ενδεχόμενης καθυστέρησης ικανοποίησής του.

Σε περίπτωση που τα αιτήματά τους είναι προδήλως αβάσιμα ή υπερβολικά, ιδίως λόγω του επαναλαμβανόμενου χαρακτήρα τους, ο Φορέας μπορεί είτε να επιβάλει την καταβολή εύλογου τέλους, λαμβάνοντας υπόψη τα διοικητικά έξοδα για την παροχή της ενημέρωσης ή την ανακοίνωση ή την εκτέλεση της ζητούμενης ενέργειας, είτε να αρνηθεί να δώσει συνέχεια στο αίτημά τους.

Σε περίπτωση που τυχόν αίτημά τους δεν απαντηθεί (εγκαίρως) ή δεν ικανοποιηθούν από την απάντηση του Φορέα, έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν σχετική καταγγελία στην αρμόδια εποπτική αρχή (Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων | Κηφισίας 1-3 | Τ.Κ. 115 23 | Αθήνα | Ελλάδα | Τηλ. 210 6475600 | www.dpa.gr).

2.7 Αποδέκτες δεδομένων των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών

Πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών έχει μόνον το αρμόδιο, εξουσιοδοτημένο προσωπικό του ΠΜΣ και των Υπηρεσιών του Πανεπιστημίου Πατρών, δεσμευόμενο από τις αρχές του απορρήτου και της εμπιστευτικότητας στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και των εντολών που του έχει ανατεθεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Για τα προσωπικά δεδομένα που συλλέγονται στο πλαίσιο αυτό, δεν υπάρχει ανάγκη διαβίβασης.

Αποδέκτες των δεδομένων μπορεί να είναι οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, η Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΕΘ.Α.Α.Ε.), για τις οποίες το Πανεπιστήμιο υποχρεούται να εκδίδει και να αποστέλλει στατιστικά στοιχεία. Στις περιπτώσεις αυτές τα δεδομένα θα ανωνυμοποιούνται.

Οι Δημόσιες Αρχές που ενδέχεται να λάβουν προσωπικά δεδομένα στο πλαίσιο συγκεκριμένης έρευνας δεν θεωρούνται αποδέκτες κατά τα οριζόμενα στο αρ. 4 παρ. 9 του ΕΕ 2016/679.

2.8 Διάρκεια επεξεργασίας

Τα δεδομένα των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών διατηρούνται για όσο διάστημα τους παρέχονται οι υπηρεσίες και στην συνέχεια για όσο διάστημα η διατήρησή τους απαιτείται από το νόμο στα πλαίσια της αποστολής και δραστηριότητας του ΠΜΣ. Επισημαίνεται ότι τα δεδομένα που σχετίζονται με τον έλεγχο δημόσιων δαπανών διατηρούνται για 20 έτη. Τα δεδομένα εκδήλωσης ενδιαφέροντος διατηρούνται έως ότου ανακαλέσουν την εκδήλωση ενδιαφέροντος. Μετά το πέρας του χρόνου διατήρησης που απαιτείται για την πραγματοποίηση του σκοπού της επεξεργασίας, τα δεδομένα τους διαγράφονται/καταστρέφονται, με ασφαλή τρόπο, ώστε να μην είναι δυνατή η ταυτοποίηση των υποκειμένων και να αποκλειστεί με κάθε τρόπο η μη νόμιμη επεξεργασία τους.

2.9 Επεξεργασία Προσωπικών Δεδομένων από τρίτα μέρη

Εάν κριθεί απαραίτητη η επεξεργασία των δεδομένων των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών από τρίτα μέρη (π.χ. υποστήριξη της ιστοσελίδας από τεχνική εταιρεία), διασφαλίζουμε ότι έχει καταγραφεί συμβατικά η υποχρέωση

εχεμύθειας και προστασίας από την πλευρά του τρίτου μέρους. Δεν πωλούνται δεδομένα ή μοιράζονται αυτά σε τρίτα μέρη για οποιονδήποτε λόγο.

2.10 Αναθεώρηση Πολιτικής

Ενδέχεται κατά καιρούς να τροποποιείται αυτή η πολιτική. Εάν πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε σημαντική αλλαγή στον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ειδοποιούνται οι αιτούντες και μεταπτυχιακοί φοιτητές, στέλνοντας σε αυτούς μια ειδοποίηση σε όλες τις διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αυτοί έχουν παράσχει ή με την ανάρτηση μιας εμφανούς ειδοποίησης στις σελίδες μας. Παρ' όλα αυτά θα πρέπει να ελέγχουν οι αιτούντες και μεταπτυχιακοί φοιτητές αυτή την Πολιτική ανά τακτά χρονικά διαστήματα για να ελέγχουν τυχόν αλλαγές που πραγματοποιούνται σε αυτή.

2.11 Εποπτική Αρχή

Στην Ελλάδα η Αρμόδια Εποπτική Αρχή με την οποία μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να επικοινωνούν για την υποβολή ερωτημάτων ή καταγγελιών αναφορικά με ζητήματα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εμπίπτουν στις προβλεπόμενες με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ αρμοδιότητες της, είναι η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (www.dpa.gr).

3. Πολιτική διαχείρισης του απορρήτου των πληροφοριών και την κυβερνοασφάλεια

Το Διδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) «Φιλοσοφία και Κοινωνιολογία των Τεχνών και του Πολιτισμού» του Τμήματος Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών και του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου παρέχει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Φιλοσοφία και Κοινωνιολογία των Τεχνών και του Πολιτισμού». Το Δ.Π.Μ.Σ., ως διακεκριμένος Φορέας Παροχής Μεταπτυχιακής Εκπαίδευσης εξ αποστάσεως, δια των αρμοδίων οργάνων του (Διευθυντή, Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών και Συντονιστική Επιτροπή), αποδίδει μεγάλη σημασία στην σύννομη επεξεργασία, ασφάλεια και προστασία των προσωπικών δεδομένων των

αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών, υπό οποιαδήποτε ιδιότητα συνεργάζονται ή επικοινωνούν μαζί.

3.1 Βασικές αρχές για την επεξεργασία των δεδομένων

Ρητή δέσμευση για επεξεργασία των δεδομένων των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών με θεμιτό και διαφανή τρόπο, σύμφωνα πάντα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, ιδιαιτέρως τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων και τον Ν.4624/2019 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει καθώς επίσης την Πολιτική Ιδιωτικότητας του Πανεπιστημίου Πατρών και την Πολιτική Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων του ΔΠΜΣ. Ειδικότερα:

- Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων μόνο για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς.
- Συλλογή και επεξεργασία μόνο τα δεδομένα που είναι απαραίτητα για τους σκοπούς που θέτονται.
- Καταβολή κάθε δυνατής προσπάθειας προκειμένου τα δεδομένα των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών να είναι ακριβή, παρέχοντάς, κατά περίπτωση, τη δυνατότητα διόρθωσης ή/και διαγραφής.
- Διατήρηση των δεδομένων των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών για περιορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο καθορίζεται ως αναγκαίο είτε εκ του νόμου είτε από την πολιτική για την εκπλήρωση των σκοπών επεξεργασίας που θέτουμε ως Εκπαιδευτικός Φορέας.
- Καταβολή κάθε δυνατής προσπάθειας για τη διαφύλαξη της ασφάλειας των δεδομένων των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών από μη εξουσιοδοτημένα ή παράνομη επεξεργασία και τυχαία απώλεια, καταστροφή ή φθορά.

3.2 Βασικές αρχές και μέτρα της πολιτικής ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων

Στο ΔΠΜΣ αναγνωρίζεται η σημασία της προστασίας της ιδιωτικότητας και όλων των προσωπικών πληροφοριών. Για το σκοπό αυτό διατίθενται κατάλληλες πολιτικές ασφαλείας και χρησιμοποιούνται τα κατάλληλα τεχνικά και επιχειρησιακά εργαλεία, σε συμμόρφωση προς διεθνή Πρότυπα ασφαλείας.

Ειδικότερα, τα όργανα του ΔΠΜΣ λαμβάνουν και εφαρμόζουν κατάλληλα, τεχνικά και οργανωτικά μέτρα από το σχεδιασμό των παρεχόμενων υπηρεσιών όπως:

- α. Διακριτοί ρόλοι χρηστών του συστήματος και αντίστοιχα δικαιώματα πρόσβασης,

- β. Παροχή κατάλληλης εκπαίδευσης στους χρήστες του εκάστοτε συστήματος, ανάλογα με τα καθήκοντά τους,
- γ. Τήρηση αρχείων καταγραφής των ενεργειών που εκτελούνται στα δεδομένα του εκάστοτε συστήματος,
- δ. Τήρηση αρχείων backup,
- ε. Χρήση αντικών προγραμμάτων και τειχών προστασίας,

προκειμένου να επιτυγχάνεται το κατάλληλο επίπεδο προστασίας των προσωπικών δεδομένων και ασφάλειας, έναντι των κινδύνων που απορρέουν από την επεξεργασία τους ούτως ώστε να διασφαλίσει ότι εξ ορισμού θα τύχουν επεξεργασίας μόνο τα απαραίτητα για τους εκπαιδευτικούς, ερευνητικούς, στατιστικούς και διοικητικούς σκοπούς του, καθώς και όσα προσωπικά δεδομένα υποχρεούται να τηρεί για οικονομικούς και φορολογικούς λόγους.

Επίσης, το ΔΠΜΣ, δια των αρμοδίων οργάνων του, δηλώνει ότι παρέχει ενδεδειγμένο επίπεδο ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων, από μη εξουσιοδοτημένη ή παράνομη επεξεργασία και τυχαία απώλεια, καταστροφή ή φθορά και επανεξετάζει περιοδικά την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα των μέτρων αυτών. Όπως επιτάσσουν οι αρχές της ασφάλειας πληροφοριών και της προστασίας δεδομένων, τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφαλείας παρακολουθούνται τακτικά και, εάν κριθεί απαραίτητο, επικαιροποιούνται και προσαρμόζονται στις νέες βέλτιστες πρακτικές της αγοράς και σύμφωνα με κοινά αποδεκτά διεθνή πρότυπα.

Όποιος εργαζόμενος, συνεργάτης, μέλος της διοίκησης του ΔΠΜΣ έχει πρόσβαση στις προσωπικές πληροφορίες των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών τις χρησιμοποιεί για να εξυπηρετήσει αποκλειστικά τους παραπάνω σκοπούς. Οι πληροφορίες που δίνονται χρησιμοποιούνται αποκλειστικά με τους τρόπους που περιγράφονται στην παρούσα Πολιτική και σύμφωνα με τη ρητή και ειδική συγκατάθεση των αιτούντων και μεταπτυχιακών φοιτητών ανά τύπο επεξεργασίας την οποία οι ανωτέρω μπορούν οποτεδήποτε και ελεύθερα να ανακαλέσουν κατόπιν επικοινωνίας.

Το ΔΠΜΣ είναι δυνατόν να επεξεργάζεται τμήμα ή το σύνολο των προσωπικών δεδομένων, για λόγους στατιστικούς αλλά σε καμία περίπτωση δεν διαβιβάζει ή δημοσιοποιεί προσωπικά στοιχεία σε τρίτους, χωρίς τη συγκατάθεση, με εξαίρεση την εφαρμογή σχετικών νομικών υπαγορεύσεων.

Το ΔΠΜΣ εφαρμόζει το Σχέδιο Ασφάλειας (Security Plan) του Πανεπιστημίου Πατρών (https://www.upatras.gr/wp-content/uploads/shedio_asfaleias_pliροφοrion.pdf), στο οποίο περιγράφονται τα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα, καθώς και τα μέτρα φυσικής ασφάλειας που

εφαρμόζονται με ακρίβεια για την προστασία των πληροφοριών και των προσωπικών δεδομένων, ευαίσθητων και μη, που τηρούνται από το Πανεπιστήμιο Πατρών, καθώς και οι απαραίτητες ενέργειες για την υλοποίησή τους.

3.3 Διαχείριση περιστατικών παραβίασης προσωπικών δεδομένων (data breach)

Τα μέλη της Διοίκησης του ΔΠΜΣ και το προσωπικό είναι υποχρεωμένα να αναφέρουν οποιοδήποτε συμβάν ή ευπάθεια αναγνωρίσουν ή τους αναφερθεί σε σχέση με την ασφάλεια πληροφοριών, όπως τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Η γνωστοποίηση θα γίνεται το συντομότερο δυνατόν, στον Υπεύθυνο Ασφάλειας του Πανεπιστημίου Πατρών για την αξιολόγηση του συμβάντος και την πιθανή ενεργοποίηση των κατάλληλων διαδικασιών διαχείρισης περιστατικού ασφάλειας και την έγκαιρη εκτέλεση των προβλεπόμενων ενεργειών.

Σε περίπτωση που από το περιστατικό ενδέχεται να προκληθεί κίνδυνος στα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων τα οποία αυτό αφορά, το Πανεπιστήμιο Πατρών, έχοντας λάβει ενημέρωση ως άνω δια του Υπευθύνου Ασφαλείας, οφείλει να γνωστοποιήσει το εν λόγω περιστατικό στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Η εν λόγω γνωστοποίηση πρέπει να γίνεται αμελλητί και, αν είναι δυνατό, εντός 72 ωρών από τη στιγμή που ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερωθεί για το περιστατικό.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 34 του ΓΚΠΔ, όταν η παραβίαση ενδέχεται να θέσει σε υψηλό κίνδυνο τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων τα οποία αφορά το περιστατικό, τότε το ΠΜΣ αναλαμβάνει την υποχρέωση να σας ενημερώσει για την παραβίαση χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Αυτή η ανακοίνωση είναι ανεξάρτητη της προαναφερθείσας γνωστοποίησης στην Αρχή (η οποία γνωστοποίηση στην Αρχή υποβάλλεται ακόμα και αν ο σχετικός κίνδυνος δεν κρίνεται ως υψηλός). Η ανακοίνωση στα φυσικά πρόσωπα θα γίνεται με τον πλέον πρόσφορο και αποτελεσματικό τρόπο, με τη μορφή προσωποποιημένης πληροφόρησης και όχι μέσω κάποιας γενικού χαρακτήρα ανακοίνωσης, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό.

3.4 Επικοινωνία

Ερωτήσεις ή σχόλια σχετικά με την παρούσα Πολιτική Ασφάλειας και Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, ή εάν οι αιτούντες και μεταπτυχιακοί

φοιτητές θεωρούν ότι δεν έχουν ακολουθηθεί οι αρχές που ορίζονται σε αυτή, παρακαλούνται να στέλνουν email στην ηλεκτρονική διεύθυνση dpo@upatras.gr.

4. Κέντρο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης (ΚΕΔΙΜΑ) του Πανεπιστημίου Πατρών

Το Κέντρο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης (ΚΕΔΙΜΑ) του Πανεπιστημίου Πατρών στοχεύει στην αναβάθμιση του δημόσιου αγαθού της εκπαίδευσης σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο και την παροχή υψηλού επιπέδου μόρφωσης στις φοιτήτριες και τους φοιτητές του Ιδρύματος μέσω της διαρκούς ενδυνάμωσης και συνεργασίας του διδακτικού του προσωπικού. Το ΚΕΔΙΜΑ στοχεύει στη δημιουργία μιας κοινότητας μάθησης όλων των μελών του διδακτικού προσωπικού που θα είναι σε θέση να υποστηρίξει καινοτόμες, μετασχηματιστικές και συμπεριληπτικές διδακτικές πρακτικές, να προάγει διεπιστημονικές συνεργασίες και προσεγγίσεις και να εγκαθιδρύσει μια κουλτούρα που να ανταποκρίνεται στα υψηλά ιδανικά της εκπαίδευσης και τις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των επιστημονικών πεδίων που υπηρετούν τα μέλη της κοινότητας του Πανεπιστημίου Πατρών.

Τα παραπάνω καθορίζουν και την προοπτική των προσφερόμενων προγραμμάτων σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Όπως προβλέπεται και στην Κ.Υ.Α. 18137/Ζ1, στο Πανεπιστήμιο Πατρών η στρατηγική για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι πλήρως ενσωματωμένη στη συνολική στρατηγική του Ιδρύματος, ακολουθεί όλες τις επιμέρους ρυθμίσεις και υπηρετεί τους στόχους των ακαδημαϊκών μονάδων και του συνόλου του Πανεπιστημίου Πατρών. Με βάση όλα τα παραπάνω:

Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο Πανεπιστήμιο Πατρών έχει ως βασικό σκοπό να διευρύνει τον δυνητικό αριθμό των αποδεκτών της προσφερόμενης εκπαίδευσης, αίροντας τους γεωγραφικούς και χρονικούς περιορισμούς πρόσβασης των πολιτών στα προγράμματα μεταπτυχιακού επιπέδου και καθιστώντας ευρύτερα διαθέσιμο το αγαθό της εκπαίδευσης για μεγάλες ομάδες του πληθυσμού. Εξυπακούεται ότι υπηρετεί όλους τους επιμέρους στόχους του Ιδρύματος και κυρίως την αριστεία, την εξωστρέφεια, την καινοτομία, τη διεπιστημονικότητα, τη φοιτητοκεντρική μάθηση και τη μέριμνα για συμμετοχή του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού πολιτών στα προγράμματα μεταπτυχιακού επιπέδου.

4.1 Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση στο Πανεπιστήμιο Πατρών

Παρά το γεγονός ότι μόνον με πολύ πρόσφατες νομοθετικές ρυθμίσεις δίνεται η δυνατότητα στα Α.Ε.Ι. της χώρας να προσφέρουν εξ αποστάσεως οργανωμένα προγράμματα μεταπτυχιακά σπουδών, το Πανεπιστήμιο Πατρών διαθέτει όλες τις ακαδημαϊκές και λειτουργικές προϋποθέσεις εδώ και μεγάλο χρονικό διάστημα, ενώ η σχετική τεχνογνωσία είναι διάχυτη στις ακαδημαϊκές μονάδες του Ιδρύματος σε επίπεδο έρευνας, διδασκαλίας και διασφάλισης ποιότητας. Για περισσότερα από δεκαπέντε χρόνια, το Πανεπιστήμιο Πατρών μέσω καινοτόμων παρεμβάσεων και οργανωτικών διευθετήσεων, κινείται σταθερά προς την ανάπτυξη και συσσώρευση τεχνογνωσίας στο πεδίο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Στη συνέχεια περιγράφεται συνοπτικά η κατάσταση η εξέλιξη και η σημερινή κατάσταση του τομέα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Πατρών.

Το Πανεπιστήμιο Πατρών ήταν ένα από τα ελάχιστα Α.Ε.Ι. που ίδρυσαν Κέντρο Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας (ΚΕΤ) ήδη από το 2014 για την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών και των πολυτροπικών εργαλείων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Με βάση τις υποδομές του Κέντρου κατέστη εφικτή η ανάπτυξη Ανοικτών Μαθημάτων σε μια ευρεία κλίμακα γνωστικών αντικειμένων. Σήμερα, συνολικά 334 Ανοικτά Μαθήματα είναι διαθέσιμα μέσω του ιδρυματικού συστήματος ασύγχρονης εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών.

Το Ίδρυμα ήταν το πρώτο Α.Ε.Ι. της χώρας που το 2016 ίδρυσε δομή για την εκπαίδευση του διδακτικού του προσωπικού και την αναβάθμιση της διδασκαλίας και της μάθησης, το Γραφείο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης (ΓΡΑΔΙΜ). Η δομή αυτή μετά τις ρυθμίσεις του άρθρου 129 του ν. 4957/2022 μετονομάστηκε σε Κέντρο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης (ΚΕΔΙΜΑ). Έως σήμερα το ΚΕΔΙΜΑ έχει υλοποιήσει 12 προγράμματα για τα μέλη του διδακτικού προσωπικού, ενώ υπολογίζεται ότι στις δραστηριότητες του ΚΕΔΙΜΑ έχει συμμετάσχει ποσοστό περίπου 20% του διδακτικού προσωπικού. Το ΚΕΔΙΜΑ στεγάζεται σε ειδικό χώρο με πλήρη εξοπλισμό για διά ζώσης, e-learning και blended learning προγράμματα, ενώ έχει ήδη αναπτύξει μεγάλο αριθμό πολυτροπικών εκπαιδευτικών υλικών για διάφορα θέματα διδασκαλίας και μάθησης. Σε όλα τα προγράμματα του ΚΕΔΙΜΑ εντάσσεται εδώ και τέσσερα έτη, ειδική ενότητα για την εξ αποστάσεως διδασκαλία. Από το 2020, στην έναρξη κάθε ακαδημαϊκού έτους διεξάγεται ειδικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τα νεοδιορισθέντα μέλη διδακτικού προσωπικού, το 25% της διάρκειας του οποίου αφορά στο e-learning.

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του ΚΕΔΙΜΑ έχουν διεξαχθεί μελέτες διερεύνησης εκπαιδευτικών αναγκών των μελών διδακτικού προσωπικού, μέρος των οποίων αφορά και τις δυνατότητες διδασκαλίας σε περιβάλλον e-learning. Σημειώνεται ότι ένα σημαντικό ποσοστό των μελών του διδακτικού προσωπικού του Πανεπιστημίου Πατρών έχει συνεργαστεί στο παρελθόν ή συνεργάζεται σήμερα με ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Ελλάδας και του εξωτερικού σε εξ αποστάσεως προγράμματα σπουδών.

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 το Πανεπιστήμιο Πατρών διακρίθηκε για την ετοιμότητα άμεσης ανταπόκρισης, προσφέροντας σε διάστημα μόλις δύο εβδομάδων το 97,3% των μαθημάτων του, προπτυχιακού και μεταπτυχιακού επιπέδου, μέσω συστήματος εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (σύγχρονης και ασύγχρονης). Αυτό το τοποθετεί στην κορυφή των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης διεθνώς, αφού κατά την πρώτη περίοδο της πανδημίας ποσοστό μόλις 50% των μαθημάτων κατέστη εφικτό να αναπληρωθούν (QS, 2020). Μόνον κατά το πρώτο εξάμηνο της πανδημίας καταγράφηκαν περίπου 3,4 εκατ. λεπτά σύνδεσης στο σύστημα σύγχρονης τηλεεκπαίδευσης (συνολικά περίπου 19.000 τρίωρα μαθήματα) και περίπου 1,9 εκ. συνδέσεις στο σύστημα ασύγχρονης εκπαίδευσης (eclass) με περίπου 20.000 χρήστες σε ημερήσια βάση. Σημειώνεται επίσης, ότι κατά το πρώτο εξάμηνο της πανδημίας εκπαιδεύτηκαν 450 μέλη διδακτικού προσωπικού σε θέματα e-learning.

Σημαντικό μέρος της τεχνογνωσίας του Ιδρύματος, αλλά και των μελών του διδακτικού προσωπικού σε θέματα ψηφιακής δεξιοτήτων προκύπτει και από τη δραστηριότητα του Κέντρου Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (ΚΕΔΙΒΙΜ). Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία, στο ΚΕΔΙΒΙΜ του Πανεπιστημίου Πατρών έχουν υλοποιηθεί έως σήμερα 95 εξ αποστάσεως προγράμματα (τα περισσότερα εκ των οποίων με συνδυασμό σύγχρονης και ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης) για 41.500 εκπαιδευομένους. Στα προγράμματα αυτά έχουν διδάξει ως εκπαιδευτές/τριες περισσότερο από 500 μέλη του διδακτικού προσωπικού του Ιδρύματος.

Η δυνατότητα για αξιολόγηση των εξ αποστάσεως μαθημάτων υπάρχει ήδη στο Πληροφοριακό Σύστημα της ΜΟΔΙΠ του Πανεπιστημίου Πατρών, αφού την περίοδο της πανδημίας διαμορφώθηκε και χορηγήθηκε ειδικό ερωτηματολόγιο αξιολόγησης του διδακτικού έργου, το οποίο περιλαμβάνει ερωτήσεις για τη σύγχρονη και την ασύγχρονη εκπαίδευση. Η ικανότητα και η ετοιμότητα του διδακτικού προσωπικού για διδασκαλία σε εξ αποστάσεως προγράμματα καταδεικνύεται και από το γεγονός ότι οι αξιολογήσεις του διδακτικού

προσωπικού κατά τη διάρκεια της πανδημίας κινήθηκαν σε παρόμοια επίπεδα με τις αξιολογήσεις της διά ζώσης διδασκαλίας (Πανεπιστήμιο Πατρών, 2020).

Μετά το πρώτο εξάμηνο της πανδημίας, το Πανεπιστήμιο Πατρών προχώρησε στη σύναψη συμφωνίας με την εταιρεία Zoom. Η πλατφόρμα τηλεδιάσκεψης Zoom εγκαταστάθηκε σε σύντομο χρονικό διάστημα με ολοκληρωμένο τρόπο ώστε να συνεργάζεται με όλα τα επιμέρους συστήματα του Ιδρύματος.

Το σύστημα ασύγχρονης εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών (eclass.upatras.gr) έχει δοκιμαστεί για πολύ μακρά χρονική περίοδο, καθώς ήταν το πρώτο και μοναδικό σύστημα ασύγχρονης εκπαίδευσης που εγκαταστάθηκε και λειτούργησε στο Ίδρυμα. Το διδακτικό προσωπικό είναι απολύτως εξοικειωμένο με τη χρήση και τις δυνατότητές του, με αποτέλεσμα σήμερα να υπάρχουν σε λειτουργία περισσότερα από 5.700 μαθήματα από όλες τις ακαδημαϊκές μονάδες, ένα σημαντικό ποσοστό των οποίων αφορά μαθήματα μεταπτυχιακών προγραμμάτων.

4.2 Παιδαγωγικές προσεγγίσεις

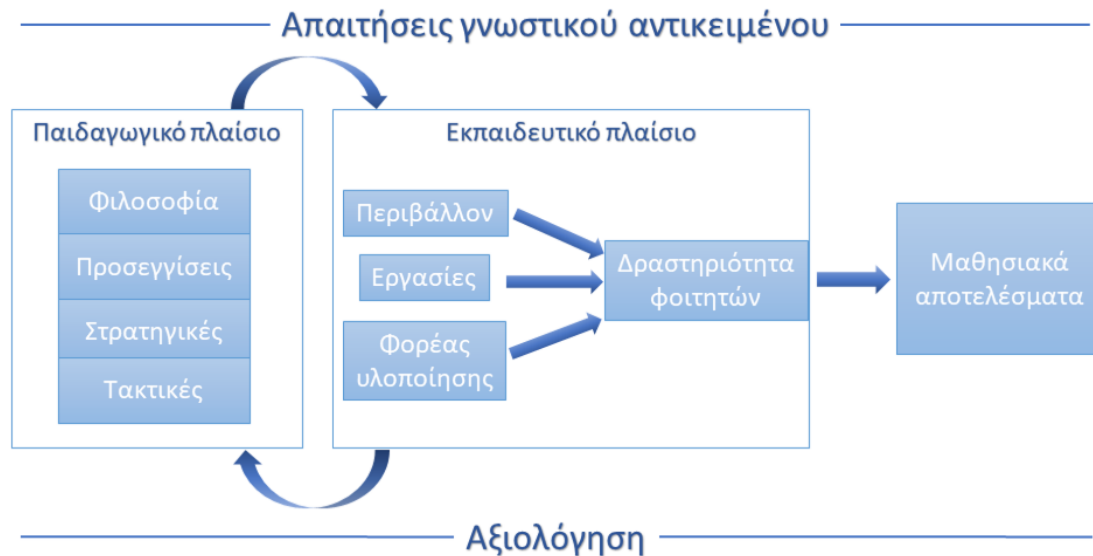
Η απαίτηση του νομοθετικού πλαισίου (βλ. αναλυτικά § 2.2 - Κ.Υ.Α. 18137/Ζ1) για «παιδαγωγικό πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (e-learning) όσο και της μεικτής εκπαίδευσης (blended learning)» θέτει το βασικό σημείο εκκίνησης για τον σχεδιασμό και την οργάνωση των εξ αποστάσεως προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών. Όπως κάθε μαθησιακή και εκπαιδευτική διεργασία έτσι και εκείνη που πραγματοποιείται από απόσταση δεν είναι απλώς ένα σύνολο τεχνολογικών εργαλείων, των διαθέσιμων εφαρμογών τους και γενικότερα των μέσων επικοινωνίας, αλλά είναι, κυρίως και πρωτίστως, ζήτημα θεμελίωσης σε εκείνες τις προσεγγίσεις από τις Επιστήμες της Εκπαίδευσης που καθιστούν εφικτή τη φοιτητοκεντρική μάθηση (student-centered learning), τις συνεργατικές και διερευνητικές δραστηριότητες, την ενεργό συμμετοχή των εκπαιδευομένων και ειδικά για το μεταπτυχιακό επίπεδο την παράπλευρη ανάπτυξη δεξιοτήτων που συνδέονται με την έρευνα, την ηθική και δεοντολογία των επιμέρους πεδίων της ανθρώπινης γνώσης, τη δημιουργικότητα, την καινοτομία και την κριτική σκέψη.

Ιστορικά, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση οριζόταν ως εκείνη η μορφή εκπαίδευσης στην οποία οι εκπαιδευόμενοι ήταν απομονωμένοι και ο εκπαιδευτής βρισκόταν σε διαφορετικό χώρο, οριζόταν δηλαδή με βάση τον φυσικό διαχωρισμό των εκπαιδευομένων και του εκπαιδευτή. Τα δύο βασικά στοιχεία που διαχώριζαν τη συμβατική, πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση, από την εξ αποστάσεως ήταν αφενός η απόσταση και αφετέρου η διάρρηξη της ενότητας του χωροχρόνου της εκπαίδευσης. Έως και σήμερα η εξ αποστάσεως

εκπαίδευση διαχρονικά επικαθοριζόταν από την απόσταση, όχι φυσικά με την απόλυτη χωρική της διάσταση, γιατί αυτή δεν αλλάζει, αλλά από τις δυνατότητες του κατά καιρούς μέσου επικοινωνίας να διαφοροποιήσει αυτή την κατάσταση. Τα κατά καιρούς μέσα επικοινωνίας (επιστολή, ραδιόφωνο, τηλεόραση, ηλεκτρονικό μήνυμα) μείωναν τη σχετική απόσταση έως ότου αυτή εντέλει εκμηδενίστηκε με τη χρήση των λογισμικών τηλεδιάσκεψης. Η διάρρηξη του ενιαίου ως προς τον χωρόχρονο της εκπαίδευσης δεν αποκαταστάθηκε πλήρως, ωστόσο έγινε ένα πολύ σημαντικό βήμα, δηλαδή επιτεύχθηκε η σύμπτωση όλων των προσωπικών χώρων εκπαίδευσης και η ταυτόχρονη παρουσία όλων των συντελεστών της εκπαιδευτικής διεργασίας (βλ. και Καραλής, 2022, σ. 46). Αυτή ακριβώς η εξέλιξη στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση επιβάλλει αφενός νέες παιδαγωγικές προσεγγίσεις σε σχέση με αυτές που ίσχυαν πριν λίγα χρόνια σε αυτό το πεδίο (όπως αυτές που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη παράγραφο), και αφετέρου επιβάλλει εντελώς νέες απαιτήσεις για τον σχεδιασμό των προγραμμάτων σε μακροεπίπεδο και των μαθημάτων σε μικροεπίπεδο.

Ωστόσο, η επιλογή μιας παιδαγωγικής προσέγγισης ή ενός εννοιολογικού πλαισίου για τον σχεδιασμό προγραμμάτων και δραστηριοτήτων, σε ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα όπως το Πανεπιστήμιο Πατρών που διακρίνεται για το ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων και επιστημονικών περιοχών και για το υψηλό επίπεδο τεχνογνωσίας των μελών διδακτικού προσωπικού και σε θέματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, δεν μπορεί και δεν πρέπει να λειτουργεί περιοριστικά. Το πλαίσιο του σχεδιασμού των προγραμμάτων επιβάλλεται να είναι γενικό (generic) ώστε να μην περιορίζεται η ακαδημαϊκή ελευθερία και η αυτονομία κατά τον σχεδιασμό των προγραμμάτων, αλλά αντίθετα να διευκολύνεται και να διευρύνεται.

Το προτεινόμενο πλαίσιο (βλ. Σχήμα 1) εκκινεί από το σχήμα του Goodyear (2005, σ. 85) και συμπεριλαμβάνει τις αναφορές σε αυτό του Τζιμογιάννη (2017, σ. 186). Στο σχήμα αυτό έχουμε προσθέσει δύο διαμήκεις παραμέτρους, η πρώτη αφορά τις απαιτήσεις που κατά περίπτωση εισάγει το γνωστικό αντικείμενο του συγκεκριμένου προγράμματος και η δεύτερη την αξιολόγηση, όπως αυτή διεξάγεται στο πρόγραμμα με βάση τις προδιαγραφές του Ενιαίου Συστήματος Διασφάλισης Ποιότητας (ΕΣΔΠ) της ΜΟΔΙΠ. Με βάση το παραπάνω πλαίσιο είναι εφικτό να υπάρξει αφενός ενιαία πολιτική για τα εξ αποστάσεως μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών και αφετέρου προσαρμογή και διαμόρφωση με βάση τις ιδιαίτερες απαιτήσεις κάθε προγράμματος.

Σχήμα 1: Προτεινόμενο πλαίσιο παιδαγωγικού σχεδιασμού (προσαρμογή από Goodyear, 2005, σ. 85; Τζιμογιάννης, 2017, σ. 186)

Προσδιορίζοντας περαιτέρω τα βασικά συστατικά στοιχεία του σχήματος σημειώνουμε τα ακόλουθα (βλ. και Goodyear; Τζιμογιάννης, ο.π.):

A. Στο παιδαγωγικό πλαίσιο, η παιδαγωγική φιλοσοφία συνδέεται με τις αντιλήψεις για τη φύση της γνώσης, τις διεργασίες μάθησης, τον τρόπο προσέγγισης των εκπαιδευομένων. Οι παιδαγωγικές προσεγγίσεις αναφέρονται σε συγκεκριμένες επιλογές (λ.χ. διερευνητική μάθηση, συνεργατική οικοδόμηση της γνώσης). Οι παιδαγωγικές στρατηγικές συνδέονται κυρίως με την επιλογή συγκεκριμένων εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών και οι παιδαγωγικές τακτικές με την επιλογή μεθόδων για τις δραστηριότητες και τις εργασίες των εκπαιδευομένων.

B. Στο εκπαιδευτικό πλαίσιο, όπως παρατηρούμε διαφοροποιούνται οι εργασίες από τη δραστηριότητα των φοιτητών/τριών, καθώς η μεν εργασία (task) αναφέρεται στο περιεχόμενο της ανάθεσης από τον/ην διδάσκοντα/ουσα, ενώ η δραστηριότητα (activity) των φοιτητών/τριών συνιστά το προϊόν του μετασχηματισμού με βάση τα γνωστικά και ερμηνευτικά τους εργαλεία, ώστε τελικά να αποδώσουν τα μαθησιακά αποτελέσματα. Το περιβάλλον είναι το είδος του σχεδιαζόμενου προγράμματος (λ.χ., προπτυχιακό, μεταπτυχιακό) και ο φορέας υλοποίησης εν προκειμένω είναι το πανεπιστήμιο.

Κατά το σχεδιασμό ενός μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών, προφανώς και δεν είναι αναγκαία μια αναλυτική αναφορά στα συστατικά του παραπάνω προτεινόμενου πλαισίου. Το πλαίσιο αυτό είναι απλώς το θεωρητικό υπόβαθρο επί του οποίου μπορεί να γίνει αποτελεσματικότερα ο σχεδιασμός ενός

μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών, ενώ οι αρχές που αναφέρθηκαν (λ.χ. φοιτητοκεντρική μάθηση, συνεργατικές διερευνητικές δραστηριότητες, ενεργός συμμετοχή των φοιτητών/τριών, ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων) περιγράφουν και εξειδικεύουν το όραμα και την αποστολή του Πανεπιστημίου Πατρών για την παρεχόμενη εκπαίδευση σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.

4.3 Πάγιες προδιαγραφές και διαδικασίες

Προκειμένου κάθε εξ αποστάσεως μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που έχουν τεθεί από το νομοθετικό πλαίσιο για την ίδρυση και τη λειτουργία του (Κ.Υ.Α., . 18137/Ζ1 , ιδιαίτερα στα άρθρα 4 και 5) , προτείνονται οι ακόλουθες πάγιες διαδικασίες.

1. Απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματικότερη εκπαιδευτική υποστήριξη των φοιτητών (§ 4.γ - εφεξής αναφέρονται απλώς οι παράγραφοι της Κ.Υ.Α. 18137/Ζ1) είναι η διαμόρφωση των εργαλείων (α) πλοήγησης στο πρόγραμμα, και (β) διαχείρισης χρόνου των φοιτητών/τριών. Με δεδομένο ότι στους βασικότερους λόγους εγκατάλειψης των εξ αποστάσεως σπουδών συγκαταλέγονται η απομόνωση των εκπαιδευομένων, η έλλειψη συνολικής εποπτείας της ύλης, η διαχείριση χρόνου και η αδυναμία εκτίμησης του φόρτου ανά μονάδα της ύλης, στα περισσότερα εξ αποστάσεως προγράμματα σπουδών εκπονούνται εργαλεία πλοήγησης στην ύλη, όπως οι οδηγοί σπουδών ή οδηγοί μελέτης, καθώς επίσης και χρονοδιαγράμματα μελέτης. Στους οδηγούς σπουδών των μαθημάτων αναλύεται συνοπτικά το περιεχόμενο του μαθήματος, σημειώνονται τα κομβικά σημεία διασύνδεσης των επιμέρους τμημάτων της ύλης και γενικότερα παρέχεται μια πλήρης πλοήγηση σε σχέση με το προς μελέτη υλικό ασύγχρονης εκπαίδευσης. Στο χρονοδιάγραμμα μελέτης ενός μαθήματος αναλύεται ο ενδεικτικός φόρτος μελέτης μιας ενότητας ύλης (για παράδειγμα ενός κεφαλαίου) ανά μονάδα χρόνου (συνήθως ανά εβδομάδα, ή σπανιότερα, ανά μήνα) και καθορίζονται, αν κριθεί αναγκαίο, ανακεφαλαιωτικά χρονικά ορόσημα. Γενικότερα, τα δύο αυτά εργαλεία προτείνεται να συνοδεύουν κάθε μάθημα του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών και να αναθεωρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα με βάση τα αποτελέσματα της εσωτερικής και της εξωτερικής αξιολόγησης του προγράμματος. Για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό αυτών των εργαλείων και τις διαδικασίες αναθεώρησής τους, αλλά και για την ολοκληρωμένη εκπαιδευτική υποστήριξη των φοιτητών/τριών θα προσφέρεται ειδική ενότητα για το διδακτικό προσωπικό όλων των εξ αποστάσεως μεταπτυχιακών προγραμμάτων από το ΚΕΔΙΜΑ.

2. Το παιδαγωγικό πλαίσιο σχεδιασμού των εξ αποστάσεως μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών (§4.δ) που αναλύθηκε στην προηγούμενη ενότητα μπορεί να λειτουργήσει ως πλαίσιο βασικών αρχών επί των οποίων μπορεί να βασίζεται ο αναλυτικός σχεδιασμός κάθε προγράμματος. Ανάλογα με το είδος του προγράμματος και τις ειδικότερες προϋποθέσεις του, καθιερώνεται η χρήση κάμερας από όλους/ες τους συμμετέχοντες/ουσες κατά το σύγχρονο μέρος της διδασκαλίας, προκειμένου να είναι εφικτή η διαπίστωση της παρουσίας τους.

3. Η διαδικασία αξιολόγησης και αναβάθμισης των ψηφιακών δεξιοτήτων του διδακτικού προσωπικού θα βασιστεί σε ειδικό πρόγραμμα που θα υλοποιείται δύο φορές κατά τη διάρκεια ενός ακαδημαϊκού έτους (Σεπτέμβριος και Ιανουάριος) από το ΚΕΔΙΜΑ και το οποίο θα οδηγεί στην απόκτηση πιστοποιητικού για τα προγράμματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η εφάπαξ παρακολούθησή του θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για να διδάσκει μέλος του διδακτικού προσωπικού του Πανεπιστημίου Πατρών σε εξ αποστάσεως μεταπτυχιακά προγράμματα, ενώ το πρόγραμμα αυτό μπορούν να το παρακολουθήσουν και εξωτερικοί/ προσκεκλημένοι συνεργάτες των προγραμμάτων (χωρίς όμως να αποτελεί προϋπόθεση για συμμετοχή τους, εφόσον η διδασκαλία τους περιορίζεται σε ποσοστό 20% επί των συνολικών ωρών ενός μαθήματος). Το πρόγραμμα θα έχει συνολική διάρκεια 30 διδακτικών ωρών (3 τετράωρες συναντήσεις σύγχρονης εκπαίδευσης και 18 ώρες μελέτης υλικού από την πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης). Το περιεχόμενο του προγράμματος περιλαμβάνει τα ακόλουθα: (α) Σύγχρονη εκπαίδευση -εκπαιδευτικές τεχνικές, (β) Αξιοποίηση του συστήματος ασύγχρονης εκπαίδευσης (eclass), (γ) Ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για εξ αποστάσεως προγράμματα, και (δ) εκπαιδευτική υποστήριξη των φοιτητών/τριών. Η παρακολούθηση αυτών των προγραμμάτων δεν είναι αναγκαία από μέλη του διδακτικού προσωπικού του Πανεπιστημίου Πατρών που έχουν παρακολουθήσει ήδη παρόμοια προγράμματα στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του ΚΕΔΙΜΑ ή σε άλλα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

4. Τα κριτήρια περιοδικής εσωτερικής αξιολόγησης, όπως επίσης και τα αντίστοιχα εργαλεία αξιολόγησης του διδακτικού προσωπικού και του προγράμματος γενικότερα, διατυπώνονται σε ετήσια βάση από την ΜΟΔΠΠ του Πανεπιστημίου Πατρών, ώστε αφενός να είναι συμβατά με το ΕΣΔΠ και αφετέρου να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της ΕΘΑΑΕ και της ΕΝQA (βλ. και σχετικές προβλέψεις του νομοθετικού πλαισίου: Κ.Υ.Α., § 5.6 και άρθρο 215 του ν. 4957/2022).

5. Η απαίτηση του νομοθετικού πλαισίου για τεκμηρίωση της καταλληλότητας του γνωστικού αντικειμένου (§ 5.4.α) προτείνεται να συνοδεύεται και από ορισμένα παραδείγματα παρόμοιων προγραμμάτων στην Ελλάδα και το εξωτερικό που διεξάγονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Για

αντικείμενα που έχουν ισχυρά εργαστηριακό ή εφαρμοστικό χαρακτήρα προτείνεται να παρατίθενται είτε οι τρόποι επαρκούς εκπαιδευτικά υποκατάστασης (λ.χ. virtual laboratories), είτε η ρητή αναφορά των μαθημάτων που διεξάγονται διά ζώσης σε προγράμματα μεικτής εκπαίδευσης.

6. Συναφής είναι και απαίτηση της § 5.5.β για την αποτύπωση της πλήρους κατανομής των ωρών σε σύγχρονη και ασύγχρονη εκπαίδευση που συνιστάται να έχει τη μορφή πίνακα με την κατάλληλη τεκμηρίωση.

7. Η τεκμηρίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων και της τεχνογνωσίας του διδακτικού προσωπικού στη χρήση Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.), που αποτελεί απαίτηση του νομοθετικού πλαισίου (§ 5.4.δ) βασίζεται στις διαδικασίες που περιγράφονται παραπάνω στο σημείο 3.

Για όλα τα παραπάνω σημεία, τόσο για την ίδρυση όσο και για τη λειτουργία των εξ αποστάσεως μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών παρέχεται διαρκής υποστήριξη από τη ΜΟΔΙΠ και το ΚΕΔΙΜΑ, στα ζητήματα της αρμοδιότητάς τους.

5. Διαδικασία ελέγχου εργασιών για τυχόν λογοκλοπή μέσω αξιόπιστων εφαρμογών

Με απόφαση της υπ' αριθμόν 115/25.4.2017 έκτακτη συνεδρίαση της Συγκλήτου το Πανεπιστήμιο έχει ζητήσει τον υποχρεωτικό έλεγχο της πρωτοτυπίας όλων των εργασιών που εκπονούν οι φοιτητές του. Το Πανεπιστήμιο Πατρών παρέχει πρόσβαση στο διδακτικό προσωπικό στην πλατφόρμα ανίχνευσης φαινομένων λογοκλοπής TurnItIn. Οι φοιτητές/ριες έχουν πρόσβαση σε αυτό μέσω της εφαρμογής TurnItIn Draft Coach. Το σύστημα υποστηρίζεται από τη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης, η οποία μέσω του ιστοτόπου της παρέχει αναλυτικές οδηγίες χρήσης.

Προτείνεται να κατατίθεται στη Γραμματεία το πιστοποιητικό ελέγχου (digital certificate) αντί της αναφοράς με το ποσοστό κειμενικής ομοιότητας, καθώς η τελευταία πληροφορία είναι ευαίσθητου χαρακτήρα και αποτελεί προσωπικό δεδομένο. Το πιστοποιητικό ελέγχου όμως μπορεί να βεβαιώσει την εξέταση της εργασίας και την εφαρμογή της παραπάνω σύστασης, με τα όποια ευρήματα να επιλύονται σε ακαδημαϊκό επίπεδο.

6. Κριτήρια περιοδικής εσωτερικής αξιολόγησης εξ αποστάσεως Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η τακτική παρακολούθηση, ο έλεγχος και αναθεώρηση των προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών στοχεύουν στη διατήρηση του επιπέδου των εκπαιδευτικών παροχών και στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος για τους φοιτητές. Η εσωτερική αξιολόγηση των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών σπουδών, είναι μία διαδικασία που προβλέπεται στο Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος και γίνεται με κριτήρια σύμφωνα με τα Πρότυπα Ποιότητας της ΕΘΑΑΕ και τις Αρχές Διασφάλισης Ποιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Ειδικότερα για τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών που υλοποιούνται με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης η εσωτερική αξιολόγηση βασίζεται στα παρακάτω στοιχεία:

- Το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών σύμφωνα με την πιο πρόσφατη έρευνα στο κάθε γνωστικό αντικείμενο, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ο σύγχρονος χαρακτήρας του ΠΜΣ.
- Τον αποτελεσματικό σχεδιασμό του προγράμματος σπουδών πλήρως εναρμονισμένου με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και την ανάγκη αλληλεπίδρασης των μαθητών με την ύλη.
- Τη συμμετοχή σε προγράμματα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών με επίκεντρο την αλληλεπίδραση και τις ιδιαιτερότητες της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.
- Του όγκου εργασίας, πορείας και ολοκλήρωσης των μεταπτυχιακών σπουδών.
- Τον σχεδιασμό πλαισίου αξιολόγησης, με επίκεντρο τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων σαφώς καθορισμένων κριτηρίων αξιολόγησης για τις εργασίες των μαθητών και την τελική εξέταση.
- Των φοιτητικών προσδοκιών και αναγκών καθώς και της ικανοποίησής τους από το πρόγραμμα σπουδών τους με συγκεκριμένο σχέδιο για τη διασφάλιση της αλληλεπίδρασης των μαθητών μεταξύ τους, με το διδακτικό προσωπικό και το εκπαιδευτικό υλικό.
- Την μέγιστη αξιοποίηση των δυνατοτήτων των παρεχόμενων από το Ίδρυμα τεχνολογιών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, των υποστηρικτικών παροχών και της καταλληλότητάς τους για το αναφερόμενο ΠΜΣ.

7. Η μεθοδολογία εξ αποστάσεως εκπαίδευσης του ΔΠΜΣ «Φιλοσοφία και Κοινωνιολογία των Τεχνών και του Πολιτισμού»

7.1 Παιδαγωγικό πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης εκπαιδευτικής διαδικασίας

Το ΔΠΜΣ «Φιλοσοφία και Κοινωνιολογία των Τεχνών και του Πολιτισμού» το οποίο λειτουργεί μερικώς με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ακολουθεί το παιδαγωγικό πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης μαθημάτων και λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων καθώς και αξιολόγησης των φοιτητών συμβατών με αυτή τη μέθοδο σύμφωνα με το Άρθρο 4δ (ΦΕΚ Β'1079/ 28.2.2023).

Το πλαίσιο ανάπτυξης των μαθημάτων του ΔΠΜΣ «Φιλοσοφία και Κοινωνιολογία των Τεχνών και του Πολιτισμού» περιλαμβάνει την ανάλυση, τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση πέντε αλληλοσχετιζόμενων συνιστωσών: α) εκπαιδευτικό πλαίσιο, β) εκπαιδευτικοί πόροι και τεχνολογίες, γ) παιδαγωγικές στρατηγικές των διδασκόντων και μαθησιακές δραστηριότητες των φοιτητών, δ) ρόλοι και μορφές αλληλεπίδρασης μεταξύ των συμμετεχόντων, και ε) αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των φοιτητών. Το πλαίσιο αυτό επικεντρώνεται στη διαμόρφωση ενός ανοικτού-διαδραστικού περιβάλλοντος μάθησης, το οποίο προωθεί την ενεργοποίηση όλων των μεταπτυχιακών φοιτητών μέσω της υλοποίησης κατάλληλα σχεδιασμένων μαθησιακών δραστηριοτήτων.

Οι μαθησιακές δραστηριότητες που ανατίθενται εστιάζουν στην κριτική μελέτη του εκπαιδευτικού υλικού, στη διερεύνηση και επίλυση προβλημάτων, στον αναστοχασμό και στην οικοδόμηση της νέας γνώσης. Θα ληφθεί μέριμνα, ειδικά σε ενότητες που προσφέρονται, για την προώθηση της αλληλεπίδρασης και ανταλλαγής ιδεών μεταξύ των εκπαιδευομένων (π.χ. με χρήση του φόρουμ συζήτησης), καθώς και για την υλοποίηση συνεργατικών δραστηριοτήτων (έρευνα, επίλυση προβλημάτων, μελέτες περίπτωσης κ.λπ.). Σε κάθε διδακτική ενότητα, οι φοιτητές αναμένεται να υλοποιήσουν μία ή περισσότερες μαθησιακές δραστηριότητες. Κάθε δραστηριότητα ολοκληρώνεται με ένα ψηφιακό παραδοτέο, το οποίο είναι προϊόν ατομικής εργασίας ή/και συνεργασίας, σε επίπεδο ομάδας ή ολομέλειας της τάξης.

Υιοθετώντας τις αρχές της ηλεκτρονικής μάθησης και καλές πρακτικές που αναφέρονται διεθνώς για την πανεπιστημιακή εκπαίδευση (βλέπε ενότητα 4), το σχήμα σχεδιασμού των μαθησιακών δραστηριοτήτων περιλαμβάνει τους εξής παράγοντες:

- **Μαθησιακά αποτελέσματα:** Περιγραφή με σαφήνεια και ακρίβεια των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αναμένεται να επιτύχουν οι εκπαιδευόμενοι
- **Αντικείμενο:** Περιγραφή του ειδικού θέματος-προβλήματος που αναμένεται να πραγματευτούν-επιλύσουν οι εκπαιδευόμενοι
- **Παιδαγωγική προσέγγιση:** Παιδαγωγικές αρχές, προσεγγίσεις και στρατηγικές μάθησης που υιοθετεί η δραστηριότητα
- **Εργασία:** Αναλυτική περιγραφή των συγκεκριμένων εργασιών που αναλαμβάνουν οι φοιτητές
- **Εκπαιδευτικοί πόροι - εργαλεία:** Οργάνωση-σχεδιασμός των πόρων και των τεχνολογικών εργαλείων που θα χρησιμοποιήσουν οι φοιτητές για την υλοποίηση της δραστηριότητας (εκπαιδευτικό και υποστηρικτικό υλικό, φάκελος διδάσκοντα, βιβλιογραφικές πηγές, τεχνολογικά μέσα και εργαλεία).
- **Αξιολόγηση:** Τρόποι και διαδικασίες αξιολόγησης-αποτίμησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων των εκπαιδευόμενων.

Ειδικότερα, το εκπαιδευτικό πλαίσιο της εξ αποστάσεως σύγχρονης και ασύγχρονης διδασκαλίας για το κάθε ένα μάθημα του ΔΠΜΣ (3 συναντήσεις X 3 ώρες για κάθε μάθημα) καθορίζεται σύμφωνα με την αναλυτική περιγραφή του μαθήματος. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της εξ αποστάσεως εκπαιδευτικής δραστηριότητας αντιστοιχεί στις ειδικές απαιτήσεις των μαθημάτων του ΔΠΜΣ, των οποίων τα αντικείμενα είναι τα πολιτισμικά και καλλιτεχνικά φαινόμενα. Η εξοικείωση με τη φιλοσοφική και καλλιτεχνική προσέγγιση των τεχνών και του πολιτισμού τόσο σε συγχρονικά όσο και σε ασύγχρονα διαδικτυακά περιβάλλοντα κρίνεται ως απαραίτητη, καθώς αποσκοπεί στην εκπαίδευση των φοιτητριών και φοιτητών σε αυτήν την κρίσιμης σημασίας πτυχή της πραγμάτευσης των αντικειμένων του ΠΜΣ. Τα μαθησιακά αποτελέσματα ορίζονται κατά συνέπεια σύμφωνα με τις ειδικές στοχεύσεις των μαθημάτων όπως αυτές αναφέρονται στις αντίστοιχες περιγραφές του Κανονισμού του ΠΜΣ. Οι συναφείς εκπαιδευτικές δραστηριότητες ανταποκρίνονται στα επί μέρους ζητούμενα των αντικειμένων των τεχνών και του πολιτισμού υπό το πρίσμα της φιλοσοφικής και κοινωνιολογικής εξέτασής τους.

7.2 Διαδικασία εκπαιδευτικής υποστήριξης των φοιτητών

Η διαδικασία εκπαιδευτικής υποστήριξης των φοιτούντων σε σύγχρονα και ασύγχρονα διαδικτυακά περιβάλλοντα (eclass, Moodle) συναρθρώνεται με τις υπόλοιπες εκπαιδευτικές δραστηριότητες των μαθημάτων του ΠΜΣ, ώστε το μεικτό σύστημα διδασκαλίας (blended learning) να εξυπηρετεί τους σκοπούς του ΔΠΜΣ όπως έχουν περιγραφεί στον Κανονισμό του.

Ο ρόλος του διδάσκοντα είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την υποστήριξη-καθοδήγηση των φοιτητών ώστε να επιτευχθούν τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Αναδεικνύεται δυναμικά με τέσσερις διαφορετικές διαστάσεις της μάθησης: παιδαγωγική, κοινωνική, διαχειριστική και τεχνική. Ο διδάσκων οργανώνει και υποστηρίζει κατάλληλες δραστηριότητες ενώ διαμεσολαβεί, ώστε οι φοιτητές να συμμετέχουν ενεργά, να αλληλεπιδρούν, να συνεργάζονται και να οικοδομούν νέες γνώσεις μέσω της εκπόνησης ατομικών και συνεργατικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.

Η ανατροφοδότηση, κατά και μετά την υλοποίηση των εργασιών, συνιστά έναν έμμεσο επικοινωνιακό-παιδαγωγικό διάλογο μεταξύ διδάσκοντα και κάθε φοιτητή. Το σχήμα ανατροφοδότησης που έχει υιοθετηθεί περιλαμβάνει τρία επίπεδα:

- το **εκπαιδευτικό υλικό**, το οποίο είναι κατάλληλα οργανωμένο και δομημένο.
- τον **διδάσκοντα**, ο οποίος παρέχει από απόσταση οδηγίες για τους τρόπους χρήσης του εκπαιδευτικού υλικού, υποδείξεις και κατευθύνσεις για την επιτυχή υλοποίηση των εργασιών και ανατροφοδότηση σχετικά με τη μαθησιακή πορεία κάθε φοιτητή.
- **Εξατομικευμένη ανατροφοδότηση** που παρέχει ο διδάσκων σε κάθε φοιτητή ξεχωριστά, αξιολογώντας τη συμμετοχή τους στις δραστηριότητες και την επίδοσή του στις γραπτές εργασίες (π.χ. αναλυτικά σχόλια, παρατηρήσεις, υποδείξεις μέσω του εκπαιδευτικού υλικού, προτάσεις για τη συνέχεια της μελέτης).

Η αποτελεσματική ανατροφοδότηση του διδάσκοντα παίζει σημαντικό ρόλο στη μαθησιακή πορεία των φοιτητών. Οι διδάσκοντες αναμένεται να παρέχουν παιδαγωγική και μαθησιακή υποστήριξη στους φοιτητές τους υποστηρίζοντας τη μαθησιακή τους πορεία, βοηθώντας τους να αναστοχαστούν τα θετικά σημεία, τις αδυναμίες και τις δυσκολίες (γνωστικές ή άλλες) που αντιμετώπισαν κατά την εκπόνηση των εργασιών, προκειμένου να πετύχουν τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα.

Επιπρόσθετα, αξιοποιούνται συστηματικά οι ηλεκτρονικές συζητήσεις (σύγχρονες και ασύγχρονες) ως συνέχεια των δια ζώσης διαλέξεων και των εκπαιδευτικών συζητήσεων στην τάξη. Λόγω της ευελιξίας συμμετοχής των φοιτητών (σε σχέση με το χρόνο και το χώρο που επιθυμούν), οι ασύγχρονες ηλεκτρονικές συζητήσεις αποτελούν τον δίαυλο επίλυσης αποριών, παροχής οδηγιών μελέτης, συνεργασίας και καθοδήγησης της μάθησης.

7.3 Δυνατότητα και καταλληλότητα του γνωστικού αντικείμενου του Δ.Π.Μ.Σ. με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Σύμφωνα με το Άρθρο 5, παράγραφος 4 (ΦΕΚ Β'1079/ 28.2.2023), τα ΠΜΣ που λειτουργούν πλήρως ή μερικώς με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης πρέπει να αφορούν γνωστικά αντικείμενα που είναι κατάλληλα και παρέχουν τη δυνατότητα χρήσης μεθόδων και τεχνικών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Το ΔΠΜΣ «Φιλοσοφία και Κοινωνιολογία των Τεχνών και του Πολιτισμού» λόγω της φύσης του γνωστικού αντικείμενου του μπορεί να υλοποιείται πλήρως με τη εκπαιδευτική προσέγγιση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Η σημασία που έχουν αποκτήσει σήμερα τα περιβάλλοντα εικονικής πραγματικότητας για τη διαμόρφωση του πολιτισμού και των τεχνών, την παραγωγή και πρόσληψή τους, όπως και την αναπροσαρμογή της συμβολής τους στη συγκρότηση και αναπαραγωγή των κοινωνικών σχέσεων καθιστά απαραίτητη την προσέγγισή τους και στα πλαίσια του ίδιου του διαδικτυακού μέσου με σύγχρονο και ασύγχρονο τρόπο με σκοπό το ολοκληρωμένο μεικτό σύστημα διδασκαλίας (blended learning). Ειδικότερα, καθώς το ΔΠΜΣ «Φιλοσοφία και Κοινωνιολογία των Τεχνών και του Πολιτισμού» μελετά τα επιστημονικά πεδία των Τεχνών και του Πολιτισμού και παράλληλα πραγματεύεται τρόπους και μεθοδολογίες παραγωγικής αξιοποίησης των ψηφιακών τεχνολογιών στα αντίστοιχα πεδία, το παρόν Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών προσφέρεται απολύτως για εν μέρει λειτουργία με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Το ΔΠΜΣ μπορεί να ενσωματώσει οργανικά τις ψηφιακές τεχνολογίες στην εκπαιδευτική του λειτουργία, καθώς παρέχει τη δυνατότητα στους φοιτητές να σχεδιάσουν, να εφαρμόσουν, να αξιολογήσουν, να αναστοχαστούν και να εμβαθύνουν σχετικά με: α) μοντέλα και προσεγγίσεις των καλλιτεχνικών και πολιτισμικών πρακτικών που μελετούν στη θεωρία, β) σχεδιασμούς και προσεγγίσεις που εφαρμόζουν στην αντίστοιχη πράξη, γ) εργαλεία υποστήριξης της σύγχρονης και ασύγχρονης αλληλεπίδρασης και δ) τρόπους προσέγγισης που εφαρμόζονται στην πράξη σε εφαρμογές της μελέτης των επιστημονικών αντικειμένων του Προγράμματος από απόσταση.

Η πολυετής εμπειρία στις σχετικές μεθόδους διδασκαλίας του συνόλου του διδακτικού προσωπικού του ΠΜΣ στο εξωτερικό και την Ελλάδα (Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, σεμινάρια, ερευνητικές δραστηριότητες κλπ.) εγγυάται τις δυνατότητες υλοποίησης του σχετικού σχεδιασμού όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό του ΠΜΣ.

7.4 Μέθοδοι οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας και ψηφιακό υλικό

Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του ΔΠΜΣ βασίζεται σε ένα μεικτό σχήμα (blended learning) που περιλαμβάνει δια ζώσης διδασκαλία (77%), σύγχρονες διαδικτυακές διαλέξεις και δραστηριότητες (23%), όπως και ασύγχρονες εκπαιδευτικές δραστηριότητες μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας (eClass, Moodle) και άλλων διαδικτυακών εργαλείων (ανάλογα με το αντικείμενο μάθησης). Ειδικότερα, το κάθε μάθημα του ΠΜΣ περιλαμβάνει:

- Διαλέξεις: 39 ώρες (30 ώρες δια ζώσης διδασκαλία, κατανεμημένες σε 18 ώρες διεξαγωγής του μαθήματος σε χώρους του ΕΚΠΑ και 12 ώρες σε χώρους του Πανεπιστημίου Πατρών, όπως και 9 ώρες σύγχρονης διαδικτυακής διδασκαλίας από το Σύστημα του Πανεπιστημίου Πατρών, δηλ. 4+3 συναντήσεις επιμερισμένες στην πόλη των Πατρών και 6 συναντήσεις επιμερισμένες στην Αθήνα.)
- Ασύγχρονες μαθησιακές δραστηριότητες: 50 ώρες
- Μελέτη-ανάλυση εκπαιδευτικού υλικού, αναζήτηση τεκμηρίων και πηγών της βιβλιογραφίας: 75 ώρες
- Συγγραφή Εργασιών και εκπόνηση σχεδίων έρευνας (project): 75 ώρες
- Παρουσίαση Εργασιών και Συζήτηση: 11 ώρες

Το εκπαιδευτικό υλικό περιλαμβάνει έντυπα και ηλεκτρονικά βιβλία, διαφάνειες και σημειώσεις διδάσκοντα ανά ενότητα, διαδικτυακές πηγές, βίντεο και πολυμεσικό υλικό, άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά κ.α., ενώ επίσης προβλέπεται η πρόσκληση ελλήνων και ξένων ειδικών, καλλιτεχνών ή άλλων δρώντων στο χώρο του πολιτισμού για παρουσιάσεις, εισηγήσεις, συζητήσεις ή άλλες δράσεις που εντάσσονται οργανικά στην εξυπηρέτηση των μαθησιακών σκοπών των μαθημάτων του ΠΜΣ.

7.5 Εξέταση και αξιολόγηση

Η αξιολόγηση των φοιτητών στο πλαίσιο των εξ αποστάσεως Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών (ΠΜΣ) διενεργείται με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις που διεξάγονται δια ζώσης ή με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις που διενεργούνται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, καθώς και με εναλλακτικές μεθόδους, όπως η υποβολή εργασιών, η διεξαγωγή πρακτικής δοκιμασίας, κλπ.

Η συνολική αξιολόγηση των φοιτητών στα μαθήματα του ΔΠΜΣ «Φιλοσοφία και Κοινωνιολογία των Τεχνών και του Πολιτισμού» γίνεται με συνδυασμό μεθόδων και εργαλείων, όπως:

- Ηλεκτρονικός φάκελος εργασιών και δραστηριοτήτων φοιτητή (e-portfolio)
- Γραπτή εργασία - δοκίμιο (βιβλιογραφική επισκόπηση, project)
- Γραπτή εξέταση.

Στα μαθήματα που η αξιολόγηση πραγματοποιείται με εξετάσεις (δια ζώσης ή εξ αποστάσεως), το ΔΠΜΣ μέσω του κανονισμού λειτουργίας του προβλέπει όλα τα κατάλληλα και αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπιστία και το αδιάβλητο της διαδικασίας. Ειδικώς, η γραπτή ή η προφορική εξ αποστάσεως εξέταση δύναται να πραγματοποιηθεί μέσω τεχνολογικής διαμεσολάβησης και αντίστοιχων συστημάτων/εφαρμογών εξ αποστάσεως εξέτασης, που διασφαλίζει την αυθεντικοποίηση του χρήστη, τη φυσική ταυτοποίησή του και την επιτήρηση της διαδικασίας εξέτασης, όπου αυτή κρίνεται αναγκαία. Εάν απαιτείται ειδικός τεχνολογικός εξοπλισμός για τη διαδικασία της αξιολόγησης, αυτό θα πρέπει να ανακοινώνεται στην προκήρυξη που εκδίδεται κατ' έτος για την υποβολή αιτήσεων των υποψηφίων που θέλουν να εγγραφούν στο ΔΠΜΣ. Κατά τη λήξη της διαδικασίας αξιολόγησής τους, οι φοιτητές ενημερώνονται για τη βαθμολογία τους με κάθε πρόσφορο ηλεκτρονικό μέσο.

